

1 őskori(?), késő szarmata és Árpád-kori gödröt tártunk fel június 10–13-án, a déli 3–4. szonda üresnek bizonyult.

Az 1. gödör kb. 2 m átmérőjű, meredek, helyenként kiöblösödő oldalú, egyenetlen fenekű. Humuszos, néhol agyaggal kevert betöltésében kis durva őskori(?) edénytöredék és néhány állatcsonttöredék volt. 2. gödör 70–75 cm átmérőjű, kerek, ívelt gödörfenék. Szürkés hamus-humuszos betöltésben kis Árpád-kori oldaltöredéket találtunk. A 3. gödör kerek, meredek, részben ferdén kihajló oldalú, egyenetlenül ívelt fenekű. Fekete humusz betöltésében szürke, korongolt, késő szarmata tál fele, kézzel formált edénytöredék, két üveggyöngy volt. A próbafeltárás területe 908 m².

53. *lelőhely*: A lelőhely (szarmata?, avar, Árpád-kori telep) kutatására 2003. június 20-án, 23–27. között került sor. A humuszolt nyomvonalon a szakfelügyelet közben árokészleteket lehetett megfigyelni. A nyomvonal két oldalán, a 92+870–93+000 km-szelvényben húzott két kutatóárokban 4 árokészlet került elő, kibontásuk leletet nem eredményezett. Az altalajba 3/4–18/20 cm-re mélyedő, agyagszemcsékkel kevert humuszos betöltésű, ívelt fenekű árkok részletei, a 3. pedig kétoldalt lemélyedő árok fenékrészlete. A próbafeltárás területe 509 m².

A leletanyag a ceglédi Kossuth Múzeumba került.

DINNYÉS ISTVÁN

8. Abony, Serkeszék-dűlő

(Pest megye) U, R, A

A 4. számú főút Abonyt elkerülő nyomvonalának kutatása során megelőző feltárást végeztünk a 60. sz. lelőhelyen.

2003. szeptember 15.–október 19. között a lelőhely DNy-i felén (79+600–79+760 km-szelvények között) összesen 41 objektumot tártunk fel. Közülük 1 sír és 40 gödör, 33 objektum a rézkori, bádani kultúrához tartozik, 7 avar kori és 1 újkori.

A terület legfontosabb objektuma a *rézkori* bádani kultúrához tartozó kettős gyereksír, a 8. objektum. A csontvázak a jobb oldalukon feküdtek, zsugorítottak, D-É-i tájolásúak, arccal K felé, a sírban a két csontvázat szorosan egymás mellett találtuk meg. A koponyák körül 4 db edényt tártunk fel. A sír a felszínhez közel, magasan feküdt, már a gépi humuszolás megrongálta a koponyákat, egyértelmű sírfoltot nem sikerült megfigyelni. A sírt csak telepobjektumok vették körül, további temetkezéseket ezen a részen nem találtunk.

A rézkori telepobjektumok között a legnagyobbak és legfontosabbak az 1., 3., 5. objektumok. A leggazdagabb leletanyag az 1. objektumból került elő. A kb. 150 db kerámiatöredék között, bütyökdíszes, karcolt mintás, pontdíszes darabokat is találtunk, állatcsont, kagylóhéj, patics és faszén mellett.

Kevés leletet találtunk a 4., 11., 16., 26., 28. objektumokban: néhány kerámiatöredék mellett 1-1 kovapenge, állatcsont került elő, a gödrök többsége azonban lelet nélküli. Mivel főként sekély gödrökről van szó, amelyek mélysége ritkán haladja meg a 20–30 cm-t, valószínűnek tartom, hogy az egykori rézkori gödröknek csak az alját sikerült megtalálnunk.

Az *avar* objektumok a terület ÉK-i részén találhatóak. A rézkori és avar telepobjektumok betöltése jól megkülönböztethető. Az avar kori telepobjektumok között a legfontosabb a 24. gödör, amelyből nagy mennyiségű kerámia mellett állatcsont, patics és egy vastöredék került elő.

A lelőhely ÉK-i felén összesen 22 objektum feltárását kezdtük el, nem mindegyiket fejeztük be.

Az objektumok közül 7 sír, 8 gödör, 3 kerámiafolt, 1 gödörház, 1 ház, 1 árok, 1 kemence maradványai.

A terület a lelőhely legmagasabban fekvő része, a legközelebb fekszik a lelőhely melletti érhez. A területen a *középső neolitikus* alföldi vonaldíszes kultúra fiatalabb szakaszához tartozó település maradványait találtuk meg. Az itt feltárt objektumok mind neolitikus koriak, a 41. objektum kivételével, amely betöltése alapján egyértelműen újkori árok. A terület nagy része egyelőre feltáratlan, a lelőhely pontos és egyértelmű értékeléséhez azonban mindenképpen az ásatások folytatására van szükség.

A neolitikus település területén már a felszínen nagy mennyiségű leletet találtunk, kerámiatöredékek mellett pattintott pengéket, őrlőkövet, állatcsontot, kagylóhéjat. Különösen sok a felszíni, felszín közeli lelet a 79+890–79+960 km-szelvények közötti területen.

A területen feltárt 7 sír mind DDK-ÉÉNy-i tájolású, a csontvázak baloldalon fekszenek, zsugorítottak, a halottak kezét az arcuk elé húzták. A sírokat magasan, közvetlenül a felszín alatt találtuk meg, az 51. és 64. sírok kivételével. Az 51. sír a felszín alatt 20–25 cm-re feküdt, az egyetlen temetkezés, ahol meg tudtuk figyelni a sírfoltot. A 64. sír az 50. objektum keleti negyedében került elő, az 50. objektum egységes, fekete betöltéséből. A 48. sírban a csontváz csuklója alatt 20 gyöngyszemet találtunk. Ezenkívül a sírokból csak néhány elszórt kerámiatöredék került elő a csontok közül. A 48. és 55. sírok mellett a felszínen tapasztásnyomokat figyeltünk meg, valószínűleg egykori járószint, ház maradványai.

A terület különleges objektuma az 50. objektum, igen nagyméretű, 16×18 m, ovális gödör. A gödörből nagy mennyiségű lelet került elő, többek között finom kidolgozású, karcolt díszű kerámiatöredékek, 6 vörös festésű töredék, egy lapos agyagkorong, kova- és obszidiánpengék, őrlőkő és kőbalta töredékei. A gödröt különlegessé teszi továbbá a benne talált zsugorított csontváz (64. sír). Az objektum feltárását nem sikerült befejeznünk, valószínűleg gödörház. A leletanyag a ceglédi Kossuth Múzeumba került.

KOVÁCS ÁGNES